

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 8 (240), 24 kwietnia 2019 r.

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

**Będzie
sprawniej,
szybciej
i skuteczniej**

Robimy Euro, mamy chrapkę na więcej!

Rozmowa z Januszem Koziołem, pełnomocnikiem
prezydenta Krakowa ds. rozwoju kultury fizycznej

Od 29 kwietnia zwężenie na Alejach

Będzie ciaśniej na Alejach Trzech Wieszczów

NATURA W SZTUCE

WERNISAŻ 25.4.2019, GODZ. 18

MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W KRAKOWIE MOCAK
UL. LIPOWA 4, WWW.MOCAK.PL

Deborah Sengl, *Zabity dla mody*, 2017, obiekt, 100 × 40 × 30 cm,
courtesy D. Sengl, fot. z archiwum artystki

Ray Cooney

WAWEL

- ★ Blisko **1700** spektakli
- ★ Ponad **pół miliona** widzów
- ★ **4250 godzin** śmiechu

str. 6

str. 10

str. 15

OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW

6. Będzie sprawniej, szybciej i skuteczniej

Urząd jeszcze bliżej mieszkańców

SPORT

9. Robimy Euro, mamy chrapkę na więcej!

Rozmowa z Januszem Koziółem, pełnomocnikiem prezydenta Krakowa ds. rozwoju kultury fizycznej

10. Cracovia Maraton już pełnoletni

Święto biegaczy tuż-tuż!

MIASTO

11. Od 29 kwietnia zwężenie na Alejach

Będzie ciasniej na Alejach Trzech Wieszczów

12. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

12. Kalendarz pełen imprez

Co słychać w TAURON Arenie Kraków?

13. Budżet obywatelski okiem aktywistki i pasjonatki

Warto skorzystać z doświadczenia innych

14. Miejskie różności

14. Kącik kulinarny

15. Zielony Kraków

16. Kraków gospodarzem V Europejskiego Kongresu Samorządów

Od finansów przez sprawy społeczne po ochronę środowiska

17. Kulturalny Kraków

DLA SENIORÓW

18. Seniorzy na scenie

Relacja z I Przeglądu Dorobku Artystycznego CAS-ów

RADA MIASTA KRAKOWA

19. Jakie dzielnice?

Felieton Dominika Jaśkowca,
Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa

20. Kalendarium Rady Miasta Krakowa

21. Erasmus dla seniorów

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

22. Dla bezpieczeństwa najmłodszych

Felieton Rafała Komarewicza, Wiceprzewodniczącego
Rady Miasta Krakowa

23. Życ w „mieście szczęśliwym”

Rozmowa z radną Małgorzatą Kot

HISTORIA

24. Zapomniany traktor i piękna dziewczyna

Wesoła krotowhila na scenie Miejskiego Starego Teatru

25. Kalendarium krakowskie

NOWA HUTA

26. NH Kwadrat – felieton Ryszarda Kozika

Nowohucka tęsknota za miejscami fantomowymi

Kraków

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4

Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 154, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl

Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska; sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk

Współpracownicy: Michał Koziół, Jan Machowski, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Joanna Korta, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik

Zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Wiesław Majka. Okładka: fot. Jan Graczyński

Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio

Druk: Drukarnia Leyko sp. z o.o. Nakład: 50 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadesłanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w krakowskich szpitalach, siedzibach jednostek miejskich, Punktach Obsługi Mieszkańca (CH Bonarka, CH Bronowice, CH Serenada), w Punktach Sprzedaży Biletów MPK (ul. Podwale 3/5, św. Wawrzyńca 13, przy Dworcu Głównym Wschód), przychodniach, Centrach Aktywności Seniorów i bibliotekach.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: ul. Bałuckiego 17 / Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Beskidzka 28, ul. Kalwaryjska 42, ul. Powstańców 34C, ul. Misiotka 1, ul. Jerzmanowskiego 12 (Biedronka), ul. Nowohucka 52 (SELGROS), ul. Pawia (Galeria Krakowska), ul. Ćwiklińskiej 12 (Carrefour – przejście), ul. Balicka 18, ul. Opolska 100 (VINCI), ul. Lubicz L2, Stawowa 61 (Galeria Bronowice, parter), ul. Pawia 5A (Dworzec PKP), al. Pokoju 67 (M1), al. Pokoju 33, Komandosów 8, al. Bora Komorowskiego 41 (Serenada).

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogilskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Królewska / al. Mickiewicza, al. Słowackiego / Prądnicka, na pętli tramwajowej Krowodrza Górka oraz pod Teatrem Bagatela.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się **15 maja**.

Fot. Bogusław Świerżowski

Pprzed nami długi majowy weekend, ale zanim przyjdzie, czeka nas jeszcze ostatni kwietniowy. Dla wielu będzie on trudny z dwóch powodów.

Pierwszy to 18. PZU Cracovia Maraton. Dla biegaczy wyzwanie, aby sprostać zagranicznym rywalom, a przede wszystkim samemu dystansowi. O nich się nie martwię, bo świadomie podejmują sportowe wyzwanie. Gorzej będzie z kierowcami. Zorganizowanie tak wielkiego wydarzenia wiąże się z czasowym zamknięciem dla ruchu samochodowego części Krakowa. Wiele razy dyskutowałem już na różnych forach z niezadowolonymi kierowcami i pasażerami komunikacji miejskiej. Słyszałem pytania, dlaczego nie biegają po lesie lub poza miastem. Niestety argumenty, że najważniejsze światowe maratony odbywają się w miastach, nie bardzo do moich rozmówców docierają. A to właśnie metropolie przyciągają najwięcej zawodników. One gwarantują dobrą organizację i właściwe warunki dla biegaczy. Ściągają także najlepszych kibiców, telewizje i sponsorów. Co mogę poradzić niezadowolonym? Zapoznać się z utrudnieniami i tak zorganizować sobie niedzielę, aby nie „zderzyć się” z maratończykami. Korzystać z objazdów, bo mimo remontów – o których będzie w dalszej części – można wybrać taką drogę, która nie przetnie się z trasą maratonu. Ten maraton to już 18. edycja, czyli udało się, mimo narzekań, przetrwać 17 wcześniejszych.

Teraz będzie trudniej. Gdy już zakończy się maraton, rozdane zostaną medale, a kierowcy wrócą na odblokowane ulice – nastąpi

Maraton i remonty

29 kwietnia. Wtedy, w poniedziałek, rozpocznie się remont skrzyżowania ATW (Alej Trzech Wieszczów), a dokładniej alei Mickiewicza i Słowackiego z ulicami Królewską i Karmelicką. Nawet bez remontu trudno tamtędy przejechać, nie stojąc w korku. Teraz na trzy miesiące aleje zostaną zwężone, przez co ruch będzie utrudniony. Nie da się jednak skutecznie przeprowadzić remontu trasy tramwajowej z Bronowic do centrum bez modernizacji tego skrzyżowania. Na ul. Królewskiej prace są już mocno zaawansowane, na Karmelickiej wkrótce się rozpoczną. Do całości brakuje tego skrzyżowania. Modernizacja zakończy się po trzech miesiącach, generalnie z początkiem nowego roku akademickiego o remoncie całej trasy powinniśmy już zapominać, podobnie jak o modernizacji ul. Mogińskiej, budowie wiaduktu kolejowego nad ul. Wielicką czy pozostałych remontach. Są one potrzebne i nie można z nimi zwlekać. Warto przypomnieć, że sytuację w Krakowie komplikują także olbrzymie ze względu na rozmach remonty na trasach kolejowych. PKP przeprowadza modernizację na niespotykaną dotąd skalę. Przez to zamknięte są przejazdy, wiadukty i ulice. Ta kumulacja na pewno utrudnia życie w mieście. Tego nikt nie ukrywa, ale trzeba pamiętać, że każde miasto na świecie, by się rozwijać, musi remontować i modernizować ulice i mosty.

Maciej Grzyb
zastępca dyrektora Wydziału Komunikacji Społecznej
Urzędu Miasta Krakowa

 Kraków

Scena dla DZIECI

majówka w GROTESCE

TEATR GROTESKA

„Tygrys Pietrek”

3 maja g. 11:00

„Tańczowały dwa Michały”

4 maja g. 16:00

5 maja g. 11:00, 13:30

Bilety dostępne w Kasie Teatru
i na www.groteska.pl

15 lat w Unii Europejskiej

1 maja 2019 r. minie 15 lat od chwili, gdy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej. Było to bardzo ważne wydarzenie, dzięki któremu dostaliśmy szansę na rozwój przy ogromnym wsparciu funduszy europejskich. Sam Kraków otrzymał dofinansowanie do 345 projektów na łączną kwotę niemal 4,8 mld zł, co stanowi 55 proc. wartości zrealizowanych projektów (ponad 8,7 mld zł). Na zdjęciach przypominamy zaledwie kilka krakowskich inwestycji, które powstały dzięki funduszom z Unii Europejskiej.

Estakada tramwajowa Lipska – Wielicka

Fort „Łapianka”

Ekologiczny tabor autobusowy

Zakład Termicznego Przetwarzania Odpadów

Węzeł Ofiar Katynia

Pieszno-rowerowa kładka Bernatka

zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Jan Graczyński

**Będzie sprawniej,
szybciej
i skuteczniej**

Dzisiaj wiele spraw mieszkańcy załatwiają w urzędzie przy ul. Powstania Warszawskiego 10 / fot. Bogusław Świerżowski

Kraków stawia na poprawę poziomu obsługi mieszkańców, skraca czas oczekiwania na pozwolenia na pracę dla obcokrajowców i wprowadza w życie pomysły, które mają zmniejszyć kolejki po mieszkania komunalne. Ta rewolucja już trwa. W magistracie odpowiedzialny za nią jest Bogusław Kośmider, zastępca prezydenta Krakowa ds. obsługi mieszkańców.

Tadeusz Mordarski

Porównałem obsługę mieszkańców w Krakowie do tej m.in. w Warszawie, Poznaniu, Gdańsku i Wrocławiu. Przeanalizowałem wyniki badań takich jak Barometr Krakowski i oceny obsługi wystawiane urzędnikom przez krakowian. Mogę śmiało powiedzieć, że jesteśmy w czołówce polskich miast, jeśli chodzi o obsługę mieszkańca – podkreśla Bogusław Kośmider. Wiceprezydent wylicza, że w Krakowie mieszkańcy mogą załatwiać sprawy do

godz. 18.00 – w innych miastach urzędy otwarte są krócej. Ponadto w punktach obsługi mieszkańców zlokalizowanych w krakowskich galeriach handlowych można skorzystać z bogatszej oferty usług niż w podobnych miejscach porównywanym miast.

Koniec ze skomplikowanym językiem urzędowym

– Jest dobrze, ale powinno być lepiej. Są kwestie, które urząd musi zmienić – przyznaje Bogusław Kośmider. Choćby język, którym pisane są dokumenty. Ponieważ jest trudny i skomplikowany, z jego powodu kontakt z Urzędem bywa utrudniony. Dlatego już tej wiosny pierwsza część pracowników krakowskiego magistratu przejdzie szkolenia. Dokumenty mają być pisane „językiem korzyści” – mieszkańcy muszą wiedzieć, co im da załatwienie danej sprawy. Koniec z formułkami, których nikt nie rozumie, a które wywołują tylko złość. Bogusław Kośmider wie, jakie efekty daje uproszczenie języka komunikacji. Podaje przykład ze świata biznesu. Jako wiceprezes firmy musiał zwiększyć efektywność działań windykacyjnych. – Przeszkoliliśmy kilkadziesiąt osób, którymi wtedy zarządzałem. Postawiliśmy na łatwiejszy i bardziej zrozumiały język dokumentów. Efekty tych działań przerosły nasze oczekiwania. Okazało się, że wcześniej większość osób nie do końca wiedziała, co do nich piszemy. Po szkoleniu urzędników Urzędu Miasta Krakowa również spodziewamy się samych plusów i to dla dwóch stron. Mieszkaniec nie będzie tracił czasu i nerwów na dociekanie, o co chodzi w skierowanym do niego piśmie. Urzędnicy zapewne również zaoszczędzą czas, ponieważ dzięki temu, że dokumenty i ich opisy zostaną inaczej przygotowane, krakowianie rzadziej będą potrzebować dodatkowych wyjaśnień ze strony magistratu.

Masz problem? Zadzwoń!

Miejskie Centrum Kontakt – tak roboczo Miasto nazywa projekt, który ma zrewolucjonizować relacje z mieszkańcami. Teraz Jan Kowalski mieszkający na Ruczaju musi zastanowić się, do kogo zgłosi problem, który go trapi. Czy przepalone żarówki w latarniach zgłaszać do Rady Dzielnicy czy ZDMK? Czy jeśli pies sąsiada ciągle brudzi plac, na którym bawią się dzieci, należy dzwonić do Zarządu Zieleni Miejskiej czy Zarządu Budynków Komunalnych? Telefon ma też pełnić funkcję informacyjną. Dzwoniący dowie się, jakie dokumenty są potrzebne do załatwienia danej sprawy i gdzie powinien się zgłosić. Podczas rozmowy telefonicznej otrzyma instrukcję postępowania w wypadku rozmaitych miejskich problemów, a także pomoc w wypełnianiu dokumentów. Docelowo przez telefon (ale i internet) załatwimy niemal wszystkie miejskie sprawy.

– To ma być jeden numer telefonu, który obsługiwać będzie grupa konsultantów odpowiadających na pytania – wyjaśnia Bogusław Kośmider i dodaje: – Chcę, by już nikt nie zastanawiał się, do którego z wydziałów urzędu ma zadzwonić ze swoją interwencją. Już niedługo krakowianie będą musieli jedynie zgłosić problem bądź pomysł, a jego rozwiązaniem lub poprowadzeniem zajmie się urzędnik. To on skieruje daną sprawę do odpowiedniej jednostki i będzie nadzorować jej załatwienie aż do końca. Oprócz telefonu w skład systemu będzie wchodził przyjazny portal internetowy przeznaczony do obsługi mieszkańców. Uważam, że nie ma potrzeby, by ze wszystkim krakowianie przyjeżdżali do urzędu. Oczywiście ślub muszą wziąć przed urzędnikiem, ale niektóre dokumenty, wyciągi mogą przecież pobrać ze specjalnej platformy. Chciałbym, by w ciągu dwóch lat Miejskie Centrum Kontakt stało się najważniejszym wirtualnym miejscem dla krakowian. Powoli zaczyna tak się dziać – obecnie działa już telefon interwencyjny przy Wydziale ▶

Obsługa mieszkańców

► Komunikacji Społecznej: 12 616-80-00. Pierwsze tygodnie jego funkcjonowania pokazały, jak ważny to sposób kontaktu mieszkańców z Miastem.

Welcome to Cracow! Witajcie w Krakowie! – pracujcie i płacicie podatki

Obcokrajowcy to ważna dla miasta grupa. Jest ich coraz więcej, są pracownikami pożądanymi przez lokalnych przedsiębiorców oraz wielkie centra outsourcingowe. Obecnie w Krakowie mieszka ich oficjalnie ponad 20 tys., nieoficjalnie – ok. 60 tys., głównie Ukraińców, ale są też obywatele Burundi i Ugandy z Afryki Wschodniej czy Brazylii. Zastępca prezydenta ds. obsługi mieszkańców podkreśla, że choć w kwestii obsługi zamieszkujących Kraków cudzoziemców jest już lepiej, niż było, to jednak sporo jest jeszcze do zrobienia. – Wcześniej, w momencie, gdy pracodawca podjął decyzję o zatrudnieniu obcokrajowca, np. z Ukrainy, zaczynały się schody... Na ważne przez pół roku pozwolenie z Urzędu Pracy pracownik musiał czekać nawet kilka miesięcy, więc w czasie tego oczekiwania albo nie pracował, albo pracował nielegalnie. Tracił na tym też Kraków, bo nie otrzymywał wpływów z podatków – opowiada Bogusław Kośmider. Wiceprezydent wyliczył, że szybkie rejestrowanie wszystkich pracujących u nas obcokrajowców teoretycznie może zapewnić budżetowi miasta nawet 20 mln zł!

Teraz krakowski Urząd Pracy wydaje oświadczenia w ciągu siedmiu dni. Dodatkowo Miasto stworzy informatory papierowe i wirtualne, przetłumaczone na kilka języków, m.in. ukraiński, rosyjski i angielski. W nich, oprócz wskazówek dotyczących pracy, zamieszczone zostaną również informacje na temat krakowskiej służby zdrowia czy opieki nad dzieckiem.

Rozwiązanie problemu kolejek do mieszkań komunalnych

Ponad 2600 rodzin czeka obecnie na otrzymanie lokalu. Na taką listę trafiają potrzebujący mieszkańcy – ci, którzy mają zbyt niskie dochody, by móc wynająć sobie mieszkanie na wolnym rynku, oraz ci, którzy mieszkają w fatalnych warunkach. Dotychczas listy mieszkaniowe tworzone były co dwa lata, teraz Miasto postanowiło układać je co rok. – Trzeba dawać ludziom realną nadzieję tu i teraz, a nie w perspektywie kilku lat – podkreśla zastępca prezydenta Krakowa i przypomina, że na poprawę warunków bytowych czekają przecież ludzie znajdujący się nieraz w dramatycznych momentach życia. Jest wśród nich np. ojciec samotnie wychowujący

czwórkę małych dzieci. Na nowy dom czekają też ludzie, którzy koczują w przepelnionych i zdewastowanych pomieszczeniach.

Kraków może sobie pozwolić na częstsze ustalanie listy, ponieważ w naszym mieście poprawiła się sytuacja mieszkaniowa. Miasto zainwestowało w budownictwo komunalne, m.in. w nową część osiedla na Ruczaju. Tam powstanie ponad 350 mieszkań. Będą też nowe mieszkania w innych rejonach. Polepszyć sytuację mieszkaniową pomógł też Zarząd Budynków Komunalnych, który odzyskał dla Miasta ponad 600 lokali od osób zajmujących je nielegalnie. W większości sytuacji o eksmisji zdecydował sąd. Teraz odzyskane lokale muszą zostać odremontowane, by mogły trafić do potrzebujących.

Idzie nowe: kooperatywa mieszkaniowa i mieszkania subsydiowane

Jak zdradza Bogusław Kośmider, Kraków przygotowuje dwie dodatkowe innowacje dotyczące mieszkalnictwa. Czas pokaże, jak przyjmą się na lokalnym rynku. Pierwsza to pochodząca z Danii kooperatywa mieszkaniowa. Miasto przeznaczona teren pod budowę i wyznacza warunki. Grupa osób się organizuje, gromadzi pieniądze i buduje we wskazanym miejscu dom.

Drugi pomysł to bardzo popularne w miastach Niemiec i Austrii mieszkania subsydiowane. Wiedeń, który ma prawie 500 tys. mieszkań, subsydiuje niemal 300 tys. Miasto, zamiast budować mieszkania, wynajmuje je od mieszkańców. Jak będzie to działać w praktyce w Krakowie? – Powiedzmy, że pan X ma mieszkanie na wynajem. Wynajmuje je na rynku komercyjnym miesięcznie za 30–40 zł za metr. Najemca może to mieszkanie mu jednak zniszczyć, wyprowadzić się po miesiącu albo nie chce się wynieść wcale. Zawsze jest taka obawa. Jeśli pan X wynajmie mieszkanie Krakowowi, dostanie za nie mniej – nie 30, a 20 zł za metr. Ale ma pewność, że te pieniądze będą wpływać na jego konto przez np. 10 lat i że to przedstawiciel Miasta będzie zajmował się obsługą tego lokalu. Dzięki takiemu rozwiązaniu Miasto zyska mieszkanie, które będzie mogło wynająć osobie najpilniej potrzebującej dachu nad głową – wyjaśnia Bogusław Kośmider.

Mamy szansę na duży skok, jeśli chodzi o jakość życia w naszym mieście. Mieszkańcy krócej poczekać na mieszkania i będą szybciej oraz sprawniej obsługiwani, cudzoziemcy łatwiej zatrudnią się w nowym miejscu pracy, a Kraków zyska dzięki temu dodatkowe dochody.

 Kraków

DOŁĄCZ DO
#TEAMKRAKÓW

Tu płac podatki
i korzystaj
z Karty
Krakowskiej!

Więcej na www.kk.krakow.pl/podatki

fot. Bogusław Świerżowski

Janusz Koziół

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa
ds. Rozwoju Kultury Fizycznej

Na organizacji Euro Kraków zyska przede wszystkim promocyjnie. Wiele stacji telewizyjnych interesuje się tymi zawodami. Z pewnością sporo osób przyciągnie do Krakowa również Robert Lewandowski. On, mimo że jest zajęta i rozchwytywaną gwiazdą futbolu, na pewno znajdzie czas, by wspierać piłkarzy rywalizujących w Mistrzostwach Europy w Amp Futbolu w Krakowie. Zdradzę też, że do grona naszych ambasadorów ma dołączyć kolejny znakomity piłkarz Krzysztof Piątek.

Robimy Euro, mamy chrapkę na więcej!

Mistrzostwa Europy w Amp Futbolu, czyli piłce nożnej zawodników po amputacjach, odbędą się we wrześniu 2020 r. w Krakowie. To zawody na bardzo wysokim poziomie sportowym. Polska drużyna oprócz ogromnych umiejętności piłkarskich ma też poczucie humoru. Na zeszłorocznych mistrzostwach świata w Meksyku zawodnicy grali z hasłem „Jedną nogą w finale”. Z Januszem Koziółem, pełnomocnikiem prezydenta Krakowa ds. rozwoju kultury fizycznej rozmawia Tadeusz Mordarski.

Dlaczego Kraków zainteresował się Amp Futbolem?

Janusz Koziół: Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski jest mocno zaangażowany w pomoc dla niepełnosprawnych sportowców. W Krakowie przy al. Focha powstało Centrum Sportu Niepełnosprawnych – duża, dobrze wyposażona hala. Sprowadziliśmy do Krakowa mistrzostwa świata dywizji B w Blind Futbolu, czyli piłce nożnej osób niewidomych i niedowidzących. Jak widać, nasze działania zostały dostrzeżone i pojawiła się oferta dotycząca Amp Futbolu, z której jesteśmy ogromnie zadowoleni.

W 2022 r....

JK: Tak! MŚ były zdominowane przez obydwie Ameryki. Europejska Federacja Amp Futbolu szukała silnego partnera w Europie, który potrafiłby taką imprezę zorganizować. Cały czas równolegle toczyły się działania zmierzające do zorganizowania u nas mistrzostw Europy. Pokonaliśmy Irlandię i Niemcy, z rywalizacji odpadła również Rosja. Europejska Fundacja Amp Futbolu zdecydowała, że w 2020 r. to Kraków będzie organizatorem wydarzenia.

Czym jest futbol, wszyscy wiemy. Blind Futbol to piłka nożna niewidomych i niedowidzących, a Amp Futbol to...

JK: To dyscyplina sportu wymyślona przez Amerykanów po wojnie w Wietnamie. Wielu żołnierzy zostało ciężko rannych, a wraz z amputowanymi kończynami tracili chęć do życia. Sport pozytywnie działał na psychikę, pozwalał wrócić do aktywności i odnaleźć jakiś cel. Ludzie na całym świecie pokochali rozgrywki, w których o piłkę osoby niepełnosprawne walczą z taką zaciętością jak najlepsi piłkarze. W Polsce stowarzyszenie Amp Futbolu ściśle współpracuje z PZPN, a wsparcie popularnych na całym świecie gwiazd piłki pomaga wypromować tę dyscyplinę. Bardzo mocno polską reprezentację Amp Futbolu wspiera Robert Lewandowski. Ambasadorami tego sportu są też Kamil Grosicki i Łukasz Fabiański. Zainteresowanie rozgrywkami wzmocniły również MŚ w Meksyku. Były transmitowane w internecie i miały świetną oglądalność. Cały czas mamy chrapkę na przeprowadzenie w Krakowie MŚ w 2022 r. Bardzo byśmy chcieli, żeby dobra organizacja przyszłorocznych zawodów nam w tym pomogła.

Co już możemy powiedzieć o ME w 2020 r.? Odbędą się one w połowie września...

JK: Stan na dziś: mecze grupowe rozgrywane mają być na boisku Garbarni, a mecz otwarcia, półfinały oraz mecze o miejsca medalowe – na stadionie Cracovii. Jeśli podpiszemy umowę z telewizją, brany pod uwagę będzie stadion przy ul. Reymonta, na którym gra Wisła.

Czy Miasto liczy na najazd kibiców? Czy to impreza niszowa?

JK: Nie nazwałbym tego imprezą niszową. Przykładem niech będzie mecz finałowy mistrzostw w Turcji. Tam imprezę przeniesiono na ogromny stadion, by mogło ją oglądać 110 tys. ludzi. Widziałem, co działo się teraz w Meksyku. Ludzie specjalnie przyjeżdżali z różnych stron świata, by kibicować swoim drużynom. To przecież jest czasami akrobacyjna piłka nożna. Zawodnicy biegają za piłką, prezentując fenomenalną technikę.

Cracovia Maraton już pełnoletni!

W najbliższą niedzielę 28 kwietnia odbędzie się 18. PZU Cracovia Maraton. Najbardziej znana w kraju i na świecie krakowska impreza biegowa osiągnęła więc pełnoletność. Z każdą edycją maratonu „Z historią w tle” rośnie liczba jego uczestników.

Jerzy Sasorski*

W tym roku zgłosiło się i wniosło opłaty startowe ponad 6 tys. osób, w większości amatorów w tej atrakcyjnej, lecz zarazem trudnej i wymagającej solidnego przygotowania konkurencji. Na trasie pojawią się również zawodowcy – to od nich organizatorzy i kibice oczekują pobicia rekordów trasy – 2:11.26 w rywalizacji panów i 2:28.14 w rywalizacji pań.

W niedzielnym maratonie, który rozpocznie się o godz. 9.00 na Rynku Głównym w pobliżu bazyliki Mariackiej, wezmą też udział sportowcy z niepełnosprawnościami – na wózkach typu hand bike, rim push, active wheelchair. Pod tym względem Cracovia Maraton stał się dobrym przykładem dla innych polskich maratonów i znalazł wielu naśladowców.

Przebiegnięcie 42 km i 195 m stanowi oczywiście ogromne wyzwanie, dlatego Zarząd Infrastruktury Sportowej

w Krakowie przy współpracy z AZS AWF Kraków Masters zaproponował biegaczom systematyczne treningi pod okiem specjalistów. Od wielu miesięcy brali udział w zajęciach – w parku Lotników Polskich, w Lasku Wolskim, w Puszczy Niepołomickiej. Korzystali z fachowych porad szkoleniowych i dotyczących odpowiedniej diety.

Trasa tegorocznego 18. PZU Cracovia Maratonu sprzyja osiąganiu dobrych wyników, bo jest zarazem bardzo bezpieczna i atrakcyjna. Prowadzi z Rynku Głównego ulicami Starego Miasta, wokół Błonia, a potem aż do Nowej Huty i z powrotem do Rynku Głównego – na metę. Została wyznaczona na jednej pętli, co wymagało wykorzystania również ważnych krakowskich arterii – fragmentu Alei Trzech Wieszczów, al. Pokoju czy al. Jana Pawła II. Przebieg trasy to efekt współdziałania organizatorów z policją i jednostkami miejskimi. Trasa 18. PZU CM uzyskała atest PZLA, AIMS i IAAF.

W ubiegłym roku krakowski maraton zdobył prestiżowe wyróżnienie Międzynarodowej Federacji Lekkoatletycznej (IAAF) – Bronze Label. Za kilka dni nastąpi kolejna weryfikacja sprawności organizacyjnej, marketingowej i promocyjnej imprezy. Najważniejsze jednak są opinie samych biegaczy, a dla tysięcy z nich Kraków stał się ulubionym miejscem startu.

Ci, którzy nie są jeszcze gotowi na maratońskie zmagania, mogą spróbować się w sobotnim (początek o 21.30 na Rynku Głównym) Biegu Nocnym na 10 km lub w tym samym dniu o 13.00 na Błoniach w Mini Cracovia Maratonie im. Piotra Gładkiego o Puchar RMF Maxxx (4,2 km).

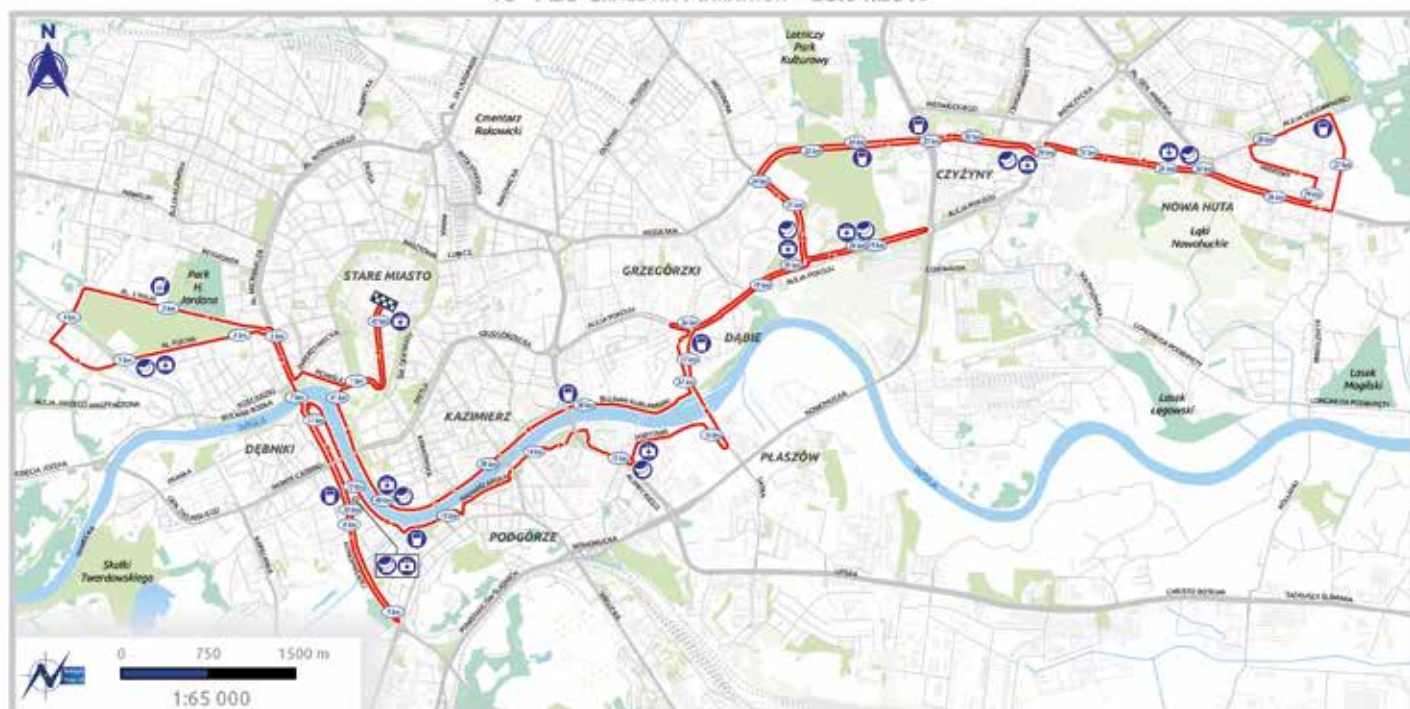
27 kwietnia, również na Błoniach, odbędzie się z kolei Cracovia Maraton na Rolkach, natomiast na Stadionie Miejskim im. H. Reymana – Mini Mini Cracovia Maraton dla najmłodszych: „Skrzatów”, „Gagatków”, „Ancymonów” i „Urwisów” na dystansach od 100 do 400 m.

Podczas dwudniowego weekendu biegowego wystartuje w sumie kilkanaście tysięcy osób. Więcej szczegółów bogatego programu, informacje o biurze zawodów, prezentacji elity i pasta party oraz komunikaty o zmianach w organizacji ruchu drogowego i w komunikacji miejskiej można znaleźć na stronie: www.pzucraco-viamaraton.pl.

*rzecznik prasowy ZIS

18. PZU CRACOVIA MARATON – 28.04.2019 18TH PZU CRACOVIA MARATHON – 28.04.2019

Przebudowa skrzyżowania alei Mickiewicza i Słowackiego z ulicami Karmelicką i Królewską / fot. Jan Graczyński

Od 29 kwietnia zwężenie na Alejach

Realizacja prac związanych z przebudową ciągu ulic Królewskiej, Bronowickiej i Podchorążych wchodzi w nawaligiczny moment. Od 29 kwietnia (poniedziałek) wyłączone zostanie jezdnie al. Mickiewicza i al. Słowackiego, która prowadzi w kierunku Nowego Kleparza. Ruch w obu kierunkach odbywać się będzie na pasie prowadzącym w stronę mostu Dębnickiego.

Renata Postawa-Giza

Przebudowa skrzyżowania alei Mickiewicza i Słowackiego z ulicami Karmelicką i Królewską będzie trwała trzy miesiące (dwa etapy). Zanim wykonawca przystąpi do robót od strony ul. Karmelickiej, wprowadzona zostanie nowa organizacja ruchu, która w pierwszym etapie wyłączy jezdnię al. Mickiewicza i al. Słowackiego prowadzącą w kierunku Nowego Kleparza, na odcinku od ul. Kochanowskiego do ul. Lenartowicza. Do dyspozycji kierowców pozostaną dwa pasy ruchu, po jednym w każdym kierunku. – Założyliśmy, że prace potrwać trzy miesiące. To „bezpieczny” termin, istnieje szansa, że te roboty uda się zakończyć wcześniej – mówi Marcin Hanczakowski, dyrektor Zarządu Dróg Miasta Krakowa.

Na pasie prowadzącym w kierunku mostu Dębnickiego utrzymany zostanie pas autobusowy, którego zadaniem będzie usprawnienie przejazdu pojazdom komunikacji miejskiej. W przeciwną stronę dodatkowe buspasy zostaną wyznaczone na moście Dębnickim oraz na wiadukcie na al. 29 Listopada. – Jeśli chodzi

o komunikację miejską, nie planujemy żadnych zmian w rozkładach jazdy autobusów – podkreśla Bartosz Piąt z Zarządu Transportu Publicznego.

W drugim etapie wykonawca zrealizuje prace od strony ul. Królewskiej – wtedy wyłączone zostaną al. Słowackiego i al. Mickiewicza w kierunku mostu Dębnickiego.

– Prace remontowe na samej ul. Karmelickiej zamierzamy rozpocząć w czerwcu i potrwać one do końca września – zapowiada dyrektor Hanczakowski.

Są i dobre wiadomości. 15 kwietnia otwarte zostały kolejne skrzyżowania ul. Królewskiej – to z ul. Urzędniczą oraz z ul. Józefitów (ruch jednokierunkowy). Od tego dnia zamknięte jest jednak skrzyżowanie ul. Królewskiej z ul. Pomorską (ruch dwukierunkowy od strony Kazimierza Wielkiego), i to z pl. Inwalidów (na odcinku od ul. Lea do ul. Królewskiej – ruch dwukierunkowy). Nie ma możliwości przejazdu ul. Królewską.

– Dzięki skoordynowaniu prac na Królewskiej i Karmelickiej całą inwestycję planujemy zakończyć pod koniec września i wtedy też przywrócimy kursy do Bronowic – dodaje Marcin Hanczakowski.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

4 kwietnia

- Wizyta ambasadora Kuby Jorge Marti Martinez

5 kwietnia

- Otwarcie Honorowego Konsulatu Republiki Bułgarii, Willa Decjusza, ul. 28 Lipca 1943
- Otwarcie wystawy „Wajda”, Gmach Główny, Muzeum Narodowe

6 kwietnia

- Zarząd Związku Miast Polskich (Prezydent Krakowa został wybrany ponownie na wiceprzewodniczącego Związku), Gliwice

8 kwietnia

- Spotkanie z mł. insp. Zbigniewem Nowakiem, Komendantem Miejskim Policji
- Europejski Kongres Samorządów – otwierająca sesja plenarna „Rola miast w wielkiej polityce”
- Gala otwarcia Europejskiego Kongresu Samorządów, Centrum Kongresowe ICE, ul. Konopnickiej

9 kwietnia

- Otwarcie XII Krakowskich Dni Integracji – podpisanie porozumienia między Urzędem Miasta Krakowa i Krakowskimi Uczelniami Wyższymi ws. współpracy na rzecz studentów z niepełnościami, Uniwersytet Pedagogiczny, ul. Podchorążych
- Otwarcie Zespołu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego nr 1 w Domu Pomocy Społecznej im. L. i A. Helclów, Dom Pomocy Społecznej im. L. i A. Helclów, ul. Helclów

11 kwietnia

- Wizyta ambasadora Luksemburga Conrada Brucha

13 kwietnia

- Spotkanie z władzami regionu Koprivnicy
- Otwarcie Targów Wielkanocnych, Rynek Główny

15 kwietnia

- Spotkanie z uczestnikami rejsu statkiem „Pogoria” (z okazji 100-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej)
- Otwarcie Festiwalu Misteria Paschalia, kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej, ul. Augustiańska

16 kwietnia

- Spotkanie z okazji 70-lecia udziału Andrzeja Kurza w życiu publicznym Krakowa, sala Miedziana, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, ul. Szczepańska

17 kwietnia

- Spotkanie wielkanocne ze Związkiem Emerytów, Rencistów i Osób Niepełnosprawnych, Restauracja Piastowska, os. Na Lotnisku

Więcej wydarzeń miejskich oraz fotorelacji znajdziesz w OTO FOTOKRONICE Miasta Krakowa: krakow.pl/otofotokronika

Kalendarz pełen imprez

Ponad 40 wydarzeń za nami i 60 kolejnych na liście – tak po pierwszych miesiącach 2019 r. przedstawia się kalendarz TAURON Areny Kraków. A to jeszcze nie koniec!

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

W tym roku w Arenie gościliśmy Shawna Mendesa, Ennio Morricone, Toma Odella i Zaz. Po raz pierwszy odbyła się Cavaliada, widzów zachwyciły też pokazy Cirque du Soleil. W ciągu trzech miesięcy krakowską halę odwiedziło 160 tys. osób!

Za nami ważna zmiana wprowadzona z myślą o ochronie środowiska. Arena jest pierwszym obiektem, w którym w punktach gastronomicznych wymienione zostały wszystkie jednorazowe,

plastikowe opakowania. Od kwietnia Arena Catering sprzedaje ciepłe i zimne napoje w biodegradowalnych kubkach. Z oferty zniknęły plastikowe tacki i rurki do picia.

A co przed nami? Koncerty takich gwiazd jak: Elton John, Rod Stewart, Enrique Iglesias, Diana Krall, Ariana Grande, Michael Bublé i Daddy Yankee oraz zespołów: Jamiroquai, Muse, Maroon 5, Kiss, Behemoth, Deep Purple, Lady Pank. Ponadto czekają nas: Festiwal Muzyki Filmowej, Impact Festival z zespołami Tool i Alice in Chains oraz Mystic Festival – 28 zespołów m.in. Slipknot i Sabaton, na trzech scenach, w ciągu dwóch dni.

Będzie też dużo sportu. Mistrzostwa Świata SuperEnduro z udziałem Tadeusza Błazusiaka, Benefis Agnieszki Radwańskiej, Memoriał Huberta Jerzego Wagnera, PZU Cracovia Półmaraton Królewski, Mistrzostwa Europy U15 w zapasach, Turniej Zapaśniczy im. Władysława Bajorka i finały Super Game e-sport.

W czerwcu odbędą się 5. Urodziny TAURON Areny Kraków – Największa domówka w historii! W arenie powstanie tor gokartowy, powróci Kraków Street Park, będą treningi sportowe, strefa zabaw dla dzieci i pokazy bajek, a wokół Areny piknik dla całych rodzin.

Śledźcie stronę www.tauronarenakrakow.pl, na pewno pojawią się na niej informacje o kolejnych imprezach.

Budżet obywatelski okiem aktywistki i pasjonatki

Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami, dorośli i młodzieżowi ambasadory, ulotki i plakaty w dzielnicach, informacje w mediach i na stronach miejskich, a niebawem maratony pisania projektów – już 1 maja rusza nabór wniosków do tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego.

Joanna Korta

Do rozdysponowania jest 30 mln zł – 20 mln zł na zadania dzielnicowe i 10 mln na ogólnomiejskie. To świetna okazja, by zmienić swoje najbliższe otoczenie albo zawalczyć o środki na naprawdę duże przedsięwzięcie. Tylko jak się do tego dobrze przygotować?

Urszula Rutka, członkini Rady Budżetu Obywatelskiego i autorka „obywatelskich” projektów przekonuje, że naprawdę każdy ma szansę zdobyć środki na realizację swojego pomysłu, choć oczywiście musi spełnić kilka wymogów – najpierw na etapie pisania wniosku, a potem zabiegając o poparcie dla niego. Wie, co mówi, bo przez ostatnie trzy lata składała projekty w każdej z trzech dzielnic, w której wówczas mieszkała. – Dobrze pamiętam swój pierwszy projekt w Dzielnicy I. Walczyłam o ławki na bulwarach wiślanych. Projekt przepadł, ale wiele się przy tej okazji nauczyłam. Zaskoczyło mnie, że dość trudno przekonać ludzi, że niewielkim nakładem sił można zrobić coś dla wspólnego dobra – przyznaje.

O tym, że warto się nie poddawać, świadczy choćby jeden z jej zrealizowanych projektów – oświetlenie alei spacerowej do Wilgi w Łągownikach, gdzie często spędza teraz czas z córką.

Przyjdź na spotkanie konsultacyjne

24 kwietnia, godz. 18.00, Centrum Kultury Podgórze, ul. Sokolska 13

25 kwietnia, godz. 18.00, Klub Aleksandry, ul. Aleksandry 1

8 maja, godz. 18.00, Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”, ul. Papiernicza 2

9 maja, godz. 18.00, Klub Kultury Mydlniki, ul. Balicka 289

13 maja, godz. 18.00, Klub Wróblowice, ul. Niewodniczańskiego 74

15 maja, godz. 18.00, Klub Kuźnia OKN, os. Złotego Wieku 14

16 maja, godz. 18.00, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia (MCD), ul. Bracka 10

Zdaniem społeczniczki dużym problemem dla wnioskodawców bywa też kwestia własności – projekty inwestycyjne można wcielić w życie tylko na działkach należących do miasta. – Sprawdzenie, czy na danym terenie projekt może być realizowany, to kwestia kluczowa. Ludziom się wydaje, że ogródek przed blokiem to idealny pomysł. Pewnie tak, ale to zadanie dla spółdzielni mieszkaniowej – mówi pani Ula. Dziś ustalenie, do kogo należy grunt, jest bardzo proste – wystarczy zajrzeć do Obserwatorium, czyli Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej. Zawsze też można skontaktować się w tej sprawie z urzędnikami.

Druga sprawa – listy poparcia. Pod pomysłem musi się podpisać 15 osób. – Z jednej strony to niewiele, ale zebranie nawet takiej liczby podpisów wymaga przetamania się, wyjścia do ludzi, opowiedzenia o pomysły, a nie dla wszystkich jest to łatwe – zaznacza. Trudne może być też szacowanie wartości projektu. Ona – z racji zawodu – zna ceny na rynku, jednak początkujący projektodawcy mogą być zaskoczeni, że np. posadowienie ławki to nie tylko jej zakup, a koszty trzeba przewidzieć naprzód. Zawsze można się jednak posilkować cennikiem BO – już niebawem na stronie budżetu obywatelskiego pojawi się jego aktualna wersja.

Pani Ula liczy, że w tej edycji projektów będzie więcej, bo – w przypadku dzielnic – do zagospodarowania jest najwięcej pieniędzy w historii BO: od ponad 700 tys. do 1,7 mln zł. Jej zdaniem zmiany w regulaminie BO, tj. możliwość składania projektu dzielnicowego nie tylko w ramach dzielnicy, w której się mieszka, oraz dopuszczenie do składania wniosków także osób poniżej 16. roku życia może mieć pozytywny efekt, zarówno jeśli chodzi o liczbę wniosków, jak i frekwencję.

Pani Ula ma już pomysły na projekty w tegorocznej edycji – będą dotyczyć informacji o smogu i bezpieczeństwa dzieci na placach zabaw. Gorąco namawia wszystkich do tego, by zainteresować się tym co lokalne, bliskie i powszednie. – Na pewne rzeczy nie mamy wpływu, ale na te – tak.

 Kraków

**BUDŻET
OBYWATELSKI
MIASTA
KRAKOWA**

**ZGŁOŚ
PROJEKT!**

**1-31
MAJA
2019**

**PSZCZOŁY
NA DACHU**

EDYCJA IV – 2017

www.budzet.krakow.pl

„Młody Kraków” – nowe czasopismo młodych krakowian

Uczniowie szkół ponadpodstawowych w Krakowie mają nowe czasopismo, które już w marcu trafiło do rąk nastolatków (pismo jest rozsyłane do krakowskich samorządów szkół ponadpodstawowych i dystrybuowane w szkołach). Autorami tekstów 20-stronicowego magazynu są uczniowie krakowskich szkół oraz studenci. W pierwszym wydaniu czytelnicy znaleźli m.in. wywiad z Marcinem Słomskim, właścicielem kancelarii adwokackiej dotyczący pracy w zawodzie adwokata, artykuł o wulkanach, a także teksty o kinie, muzyce i technice.

Młodzi redaktorzy mają ambitne plany, chcą pisać o sprawach młodzieży, jej aktywności i pasjach, poruszać tematy związane z wyborem przyszłej pracy. Redakcja jest otwarta na sugestie czytelników i współpracę: – „Nasze grono redakcyjne nie jest zamknięte. Gdyby ktokolwiek z Was, drodzy czytelnicy, miał ochotę dołączyć do zespołu redakcyjnego – zapraszamy!” – czytamy

w słowie wstępnym do pierwszego wydania. Kontakt z redakcją: mlodziez@um.krakow.pl lub tel.: 12 616-78-19. Elektroniczną wersję czasopisma można znaleźć na stronie www.mlodziez.krakow.pl. Pismo wydawane jest w ramach programu „Młody Kraków 2.0” na lata 2019–2023. (TT)

Darmowy transport dla niepełnosprawnych przedszkolaków

Miaсто Kraków, realizując obowiązek wynikający z Prawa oświatowego, zapewnia bezpłatny dowóz i opiekę w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego niepełnosprawnym dzieciom pięcio- i sześciolatkami objętym wychowaniem przedszkolnym.

Rodzice, którzy sami dowożą dziecko do placówki, mogą otrzymać od Miasta zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna (zawierają z Miastem stosowną umowę). Kraków rozszerzył uprawnienie do

darmowego transportu do przedszkola oraz opieki podczas przewozu na trzy- i czteroletki posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Projekt uchwały w tej sprawie przygotował prezydent miasta. Krakowscy radni przyjęli go jednogłośnie podczas marcowej sesji. Uchwała pozwoli na organizację bezpłatnego transportu od 1 września 2019 r. Podobnie jak w przypadku starszych przedszkolaków rodzice, którzy sami dowożą maluchy do przedszkola, będą mogli wybrać rozwiązanie alternatywne, tj. otrzymać od Miasta zwrot kosztów za przejazd dziecka i opiekuna. (MT)

Flaki po krakowsku

Europejska
Stolica Kultury
Gastronomicznej
Kraków 2019

500 g flaków wołowych
100 g cebuli
150 g korzenia selera
100 g korzenia pietruszki
1 litr rosółu
120 g kiszki z białej kaszy gryczanej (białej kaszanki)
100 g masła
1,5 łyżki mąki pszennej
3 łyżki bułki tartej
sól, pieprz, majeranek, imbir

Oczyszczone i sparzone flaki obgotuj 3 razy i następnie gotuj ok. 4 godzin do miękkości. Pokrój w drobne paseczki. Na połowie masła zeszklij pokrojoną w piórka cebulę i dodaj mąkę. Powstałą zasmażkę rozprowadź rosółem. Dodaj pokrojone w julienne (długie, cienkie słupki) korzeń selera, korzeń pietruszki oraz flaki. Zagotuj, aż warzywa zmiękną i dopraw solą, pieprzem, imbirem oraz majerankiem. Na pozostałym maśle upraż bułkę tartą. Flaki podaj z plasterkami kiszki i polane bułką tartą na maśle i posypane siekaną natką pietruszki.

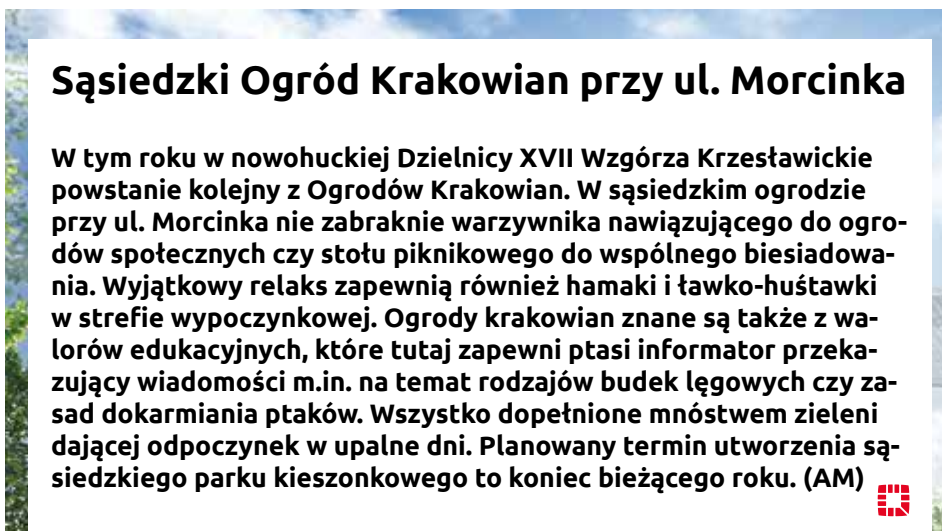
www.kulinaryny.krakow.pl

AUTOR: Adam Chrzastowski
uznany szef kuchni i ekspert dziedzictwa kulinarnego

Park kieszonkowy Ogród Motyli na ul. Dekerta

Ogród Motyli to niezwykle urokliwe miejsce, które powstało przy ul. Dekerta. Największą innowacją parku jest infrastruktura, dzięki której jest on przyjazny motyloom. Owady przyciągane są przez specjalne odmiany kwiatów i krzewów, a także domki przeznaczone specjalnie dla nich. Zaniedbany wcześniej skwer zamieniony został w niepowtarzalną przestrzeń dla mieszkańców. (AM)

Sąsiedzki Ogród Krakowian przy ul. Morcinka

W tym roku w nowohuckiej Dzielnicy XVII Wzgórza Krzesławickie powstanie kolejny z Ogródów Krakowian. W sąsiedzkim ogrodzie przy ul. Morcinka nie zabraknie warzywnika nawiązującego do ogrodów społecznych czy stołu piknikowego do wspólnego biesiadowania. Wyjątkowy relaks zapewnią również hamaki i ławko-huśtawki w strefie wypoczynkowej. Ogrody krakowian znane są także z walorów edukacyjnych, które tutaj zapewni ptasi informator przekazujący wiadomości m.in. na temat rodzajów budek lęgowych czy zasad dokarmiania ptaków. Wszystko dopełnione mnóstwem zieleni dającej odpoczynek w upalne dni. Planowany termin utworzenia sąsiedzkiego parku kieszonkowego to koniec bieżącego roku. (AM)

zdjęcia: archiwum ZZM

Warsztaty Zielone Horyzonty

Już po raz drugi wracamy do Was z cyklem rodzinnych warsztatów Zielone Horyzonty. Dlaczego zielone? Odpowiedź jest bardzo prosta: ponieważ zielony to nie tylko nasz ulubiony kolor – miejska zieleń jest nam bardzo droga, a troska o nią to nasz priorytet. Chcemy więc, aby organizowane przez nas zajęcia poszerzały przyrodnicze horyzonty. Podczas naszych spotkań krakowska zieleń odkryje przed Wami swój urok i niepowtarzalność. Miejskie ogrody i pszczoły oraz wyjątkowość krakowskich terenów zielonych z pewnością Was zaskoczą. Mamy nadzieję, że także dzięki naszemu projektowi miejska przyroda zyska nowych pasjonatów. Organizowane przez nas zajęcia są bezpłatne. Obowiązują zapisy poprzez formularz dostępny na stronie Zarządu Zieleni Miejskiej: zakładka Dla Krakowian – Edukacja – Zapisy na warsztaty Zielone Horyzonty. Pod koniec kwietnia zostaną uruchomione zapisy na majowe terminy warsztatów. Mniejszych i większych krakowskich odkrywców zapraszamy również w czerwcu. (AM)

Zarząd
Zieleni Miejskiej
w Krakowie

Kraków
w zieleni

Kraków gospodarzem V Europejskiego Kongresu Samorządów

Dwa dni wypełnione intensywnymi rozmowami i warsztatami poświęconymi samorządności, blisko 2 tys. urzędników, liderów i polityków z całej Europy, nagrody dla wyróżniających się samorządowców i niezliczone okazje do rozmów kulturalnych. Tak wygląda tegoroczna edycja Europejskiego Kongresu Samorządów „Samorząd strategia dla przyszłości”.

Prezydent Jacek Majchrowski otrzymał „Złote klucze” tygodnika „Wprost” za osobisty wkład w rozwój polskiego samorządu

Nina Lenartowicz-Sokołowska

Piąta edycja Kongresu, który jest już jednym z najbardziej rozpoznawalnych wydarzeń poświęconych samorządom w regionie, odbyła się w Centrum Kongresowym ICE Kraków 8 i 9 kwietnia 2019 r. Niezwykle bogaty plan spotkania, na który złożyło się 80 wydarzeń, w tym bloki programowe, raporty, panele, warsztaty, wykłady i prezentacje podzielone na 13 ścieżek tematycznych, objął wszystkie istotne zagadnienia związane z zarządzaniem samorządowym, m.in. finanse, gospodarkę lokalną, sprawy społeczne czy ochronę środowiska.

Kongres rozpoczął się oficjalnie od sesji plenarnej „Rola miast w wielkiej polityce”, której uczestnikiem był prezydent Jacek Majchrowski. Jako zastępca przewodniczącego Związku Miast Polskich prezydent Krakowa opisywał procesy i mechanizmy, za pomocą których zrzeszone w ZMP miasta próbują wpływać na podejmowane na szczeblu państwowym decyzje i wyznaczone kierunki działań. W tym kontekście prezydent Majchrowski odniósł się również do szeroko dyskutowanej w mieście kwestii jakości powietrza, podkreślając, jak duży wpływ na podejmowane przez Miasto działania mają ustalone ogólnie ramy prawne.

W otwierającej Kongres sesji plenarnej wzięta również udział wicemer Orleanu, który z Krakowem łączy więzy partnerstwa. Pani Martine Grivot podkreślała znaczenie współpracy miast zarówno w ramach Unii Europejskiej, jak i poza nią, gdzie kontakty mogą, a wręcz powinny, mieć na celu pomoc.

Wśród miast partnerskich Krakowa reprezentowanych podczas tegorocznej edycji EKS znalazły się również Budapeszt i Lwów. Wszystkie delegacje spotkały się roboczo z zastępcą prezydenta Krakowa ds. rozwoju miasta Jerzym Muzykiem,

aby porozmawiać o bieżących problemach i wyzwaniach, a także dziedzinach, w których można dalej rozwijać współpracę.

Kongresowa Gala kończąca pierwszy dzień obrad była okazją do nagrodzenia tych miast i powiatów, które szczególnie wyróżniają się dobrym zarządzaniem i osiągnęły wysokie noty w Rankingu Finansowym Samorządu Terytorialnego w Polsce za 2018 r. Nagrody dla reprezentowanych przez siebie jednostek odebrali Artur Dusiński, burmistrz miasta Podkowa Leśna, oraz starosta powiatu poznańskiego Jan Grabkowski. Natomiast prestiżowe „Złote klucze” tygodnika „Wprost” za osobisty wkład w rozwój polskiego samorządu otrzymali prezydent Jacek Majchrowski oraz jego odpowiednik z Gliwic Zygmunt Frankiewicz.

Specjalna Nagroda Miasta Krakowa została w tym roku wręczona Związkowi Liderów Sektora Usług Biznesowych – ABSL. Gratulując zwycięzcy, prezydent Jacek Majchrowski podkreślił istotny wkład ABSL w rozwój sektora nowoczesnych usług w Krakowie: „To m.in. dzięki działalności ABSL ta branża rozwija się w Krakowie tak prężnie. [...] wystarczy wspomnieć o przyznawanych miastu nagrodach czy wysokich pozycjach w rankingach biznesowych”. Dziękując za wyróżnienie, prezes Związku Piotr Dziwok zauważył, że prężna działalność organizacji możliwa jest dzięki bliskiej współpracy i wsparciu ze strony władz miasta.

Kolejne wiosenne spotkanie europejskich samorządowców w Krakowie już za rok.

zdjęcia: Wiesław Majka

Krakowskie noce 2019

Od maja aż do października kilka takich nocy... Ekspozycje muzealne, zakamarki scen teatralnych, klasztorne skarbcze, krużganki, ogrody, a nawet miejsca, które są niedostępne na co dzień dla zwiedzających, staną otworem i zaproszą na nocne zwiedzanie.

Dodajmy do tego liczne koncerty, spektakle, pokazy taneczne i poezję, a wszystko złoży się na cykl cennych przedsięwzięć kulturalnych pod nazwą Krakowskie Noce.

- 17/18 maja 2019 – Noc Muzeów
- 15/16 czerwca 2019 – Noc Teatrów
- 16/17 czerwca 2019 – Noc Tańca
- 13/14 lipca 2019 – Noc Jazzu
- 14/15 sierpnia 2019 – Noc Cracovia Sacra
- 12/13 października 2019 – Noc Poezji

W projekt – oprócz miejskich instytucji kultury – aktywnie włączają się corocznie krakowskie środowisko twórców i artystów, kościoły i klasztory, dzięki czemu powstaje bezpłatna, różnorodna oferta na najwyższym poziomie, skierowana zarówno do mieszkańców Krakowa, jak i turystów.

Udział w wydarzeniach programowych oraz imprezach towarzyszących jest bezpłatny. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: www.krakowskienoc.pl. (JH)

„Ogród ptaków” w Ogrodzie Botanicznym

foto. archiwum prywatne

Ogród ptaków” to wystawa akwareli Agi Kutylak-Hapanowicz, której wernisaż zainaugurował 14 kwietnia nowy sezon dla zwiedzających w Ogrodzie Botanicznym. Aga Kutylak-Hapanowicz, absolwentka polonistyki i edytorstwa UJ, mieszka w Krakowie, pracuje jako redaktorka książek. To autorka imaginacyjnych portretów ptaków i stworzeń nieoczywistych. Maluje różnymi technikami na papierze, na kamieniach i drewnie, na liściach. W 2017 r. odbyła się jej wystawa autorska w Gliwicach pt. „Ptasie sny”.

– Dla mnie największą tajemnicą są ich oczy, często ciemne, żywo połyskujące światłem odbitym i jeszcze czymś, co jest wewnątrz. Zastanawiam się, co w tych oczach głęboko jest: może wiedzą więcej niż my? (...) Zobaczcie imaginacyjne i realistyczne portrety ptaków i innych dziwnych stworzeń. Prace, które pokazują na wystawie, malowane są akwarelą, gwaszem, akrylami. Są też rysunki – komentuje artystka. Wystawę można zwiedzać do 12 maja. (PH)

Muzyczne Spotkania na Wzgórzach Krzesławickich

Koncert Paschalny odbędzie się 28 kwietnia o godz. 17.00 w kościele Miłosierdzia Bożego na Wzgórzach Krzesławickich. Podczas wydarzenia zgromadzeni usłyszą muzykę J.S. Bacha. Utwory interpretowane będą przez znamienitych artystów.

Pierwszy z nich to znany w całej Europie niezwykle muzyk i badacz Bruno Cocset. Artysta nadaje barokowej wiolonczeli jej własny, niepowtarzalny głos, będący efektem nieustannego dążenia do doskonałej symbiozy gestu instrumentalnego i gestu muzycznego. Drugi to wybitny organista i klawesynista Marek Pilch. W ich wykonaniu usłyszymy m.in. „Suity” na wiolonczelę, organową „Toccatę adagio” i fugę oraz sonatę triową.

Na koncert zapraszają: Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta, Dzielnica XVII Wzgórze Krzesławickie oraz Parafia Miłosierdzia Bożego na Wzgórzach Krzesławickich. Wstęp jest bezpłatny. (MS)

Seniorzy na scenie

I Przegląd Dorobku Artystycznego Centrów Aktywności Seniorów odbył się 28 marca br. w DK Kolejacz w Krakowie. Zainteresowanie było ogromne. W imprezie wzięło udział 200 osób z krakowskich Centrów Aktywności Seniorów.

Grażyna Konieczna*

Ponad 100 wykonawców zaprezentowało się na scenie – w krótkich formach teatralnych, zespołach muzycznych i w poezji. Wielu seniorów dopiero w CAS rozpoczęło swój kontakt ze sceną. W kilku Centrach grupy teatralne są prowadzone przez zawodowych aktorów, którzy po przejściu na emeryturę, jako wolontariusze, zachęcają innych do spełniania swoich scenicznych marzeń. W zespołach muzycznych grają emerytowani profesjonalni muzycy i nie zniechęca ich praca z amatorami w swoim wieku. To właśnie dzięki cierpliwości spełniają się marzenia wielu osób o tym, by móc wystąpić na scenie przed prawdziwą publicznością. Metryka nie jest przeszkodą! Najstarsza na Przeglądzie poetka miała 90 lat i osobiście czytała swoje wiersze.

Wspaniała energia i optymizm płynęły z występu 40-osobowego Chóru Gospel Senior, a wraz z Zespołem Lajkonik czy Uskrzydleni publiczność świetnie się bawiła, nie tylko wspólnie śpiewając, ale i tańcząc.

W trakcie Festiwalu można było podziwiać 50 prac plastycznych wykonanych w różnych technikach. Twórcy z kilkunastu

CAS-ów dostarczyli oglądającym niezapomnianych wrażeń wizualnych, potwierdzając kreatywność krakowskich seniorów.

Swoją premierę miał Festiwal Nalewek, będący kontynuacją Festiwalu Przetworów Domowych. Była to okazja do zaprezentowania własnej receptury oraz zasięgnięcia porad innych osób. W trakcie przerw kawowych członkowie CAS-ów mieli okazję do spotkań i nawiązywania relacji.

Kilkunastoosobową grupę wolontariuszy, bez których nie byłoby tak dobrej organizacji i atmosfery, koordynowali Janusz Malicki i jego małżonka.

Inicjatorem Przeglądu sfinansowanego z gminnego programu PASIOS była autorka niniejszej relacji, przy współpracy z Anną Okońską-Walkowicz, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. polityki senioralnej. Za organizację odpowiadał CAS Uskrzydłona Wieczysta, działający w ramach Fundacji Uskrzydleni Wiekiem.

I Przegląd Artystyczny Seniorów udowodnił, że siedem godzin to zbyt krótko, by zaprezentować pełnię pasji twórczej i radości życia, które zobaczyć można w krakowskich Centrach Aktywności Seniorów.

*koordynator CAS Uskrzydłona Wieczysta

I Przegląd Dorobku Artystycznego Centrów Aktywności Seniorów / fot. Grażyna Konieczna

24.
NOWOHUCKA
WIOSNA
MUZYCZNA

6-26 MAJA 2019

www.okn.edu.pl

[f nhwiosnamuzyczna](https://www.facebook.com/nhwiosnamuzyczna)

ORGANIZATOR

Ośrodek Kultury
im. C. K. Norwida

PATRONI MEDIALNI

kraków.pl

PARTNERZY

DZIELNICA XVIII
NOWA HUTA

Rada
Miasta
Krakowa

STRONY REDAGOWANE PRZEZ
KANCELARIĘ RADY MIASTA
KRAKOWA

Redakcja:
Magdalena Bartlewicz,
Małgorzata Kubowicz,
Błażej Siekierka

Adres redakcji:
pl. Wszystkich Świętych 3-4,
pok. 338, III piętro,
e-mail: info.rm@um.krakow.pl

SPIS TREŚCI:

19. Jakie dzielnice?

Felieton Dominika Jaśkowca,
Przewodniczącego Rady Miasta
Krakowa

20. Kalendarium Rady Miasta Krakowa

21. Erasmus dla seniorów

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

22. Dla bezpieczeństwa najmłodszych

Felieton Rafała Komarewicza,
Wiceprzewodniczącego Rady
Miasta Krakowa

23. Życ w „mieście szczęśliwym”

Rozmowa z radną Małgorzatą Kot

fot. archiwum prywatne

Jakie dzielnice?

Debata na temat dzielnic powraca jak bumerang, politycy rozmaitych opcji proponują coraz to nowe rozwiązania. Te nie zawsze przemyślane pomysły mają tak naprawdę jeden cel: ich twórcy chcą zaistnieć w debacie publicznej. Populistyczne hasła: „mniej dzielnic”, „więcej kompetencji”, „ustawa krakowska” brzmią jak słowa klucze, wokół których gromadzą się spragnieni newsów dziennikarze. Politycy w blasku fleszy opowiadają, jak zreformują miasto, ile zaoszczędzą publicznych pieniędzy i jak wspaniale będzie żyło się krakowianom, gdy ich pomysły zostaną wcielone w życie.

Krakowskich dzielnic jest 18, to już chyba wszyscy wiemy. Po co zostały powołane, jakie są ich zadania i czym właściwie są – z tą wiedzą jest jednak znacznie gorzej. Zasadniczymi motywacjami stojącymi za utworzeniem w Krakowie dzielnic były: brak wiary wśród ówczesnych decydentów (rok 1991) w skuteczne rozwiązywanie problemów lokalnych przez aparat urzędniczy, chęć zapewnienia lepszego i bardziej efektywnego załatwiania lokalnych spraw, niewidocznych z pozycji scentralizowanego magistratu, jak też zagwarantowanie kontaktu samorządu z mieszkańcami miasta. Dzielnice miały służyć do poznawania zbiorowych potrzeb i opinii mieszkańców Krakowa. Miały opiniować i wnioskować, ale nie decydować. Decyzje mieli podejmować prezydent i miejscy radni. Szybko okazało się, że ten model dzielnic okazał się niewypałem.

Ewenement w skali kraju

Niemożność realizacji postulatów społeczności lokalnych przez jednostki posiadające jedynie kompetencje opiniodawcze i wnioskujące wynikała z braku mechanizmów potrzebnych do egzekwowania zgłaszanych postulatów i opinii. Rozpoczął się długi proces wyposażania dzielnic w kompetencje decyzyjne. Jednostki te stały się w końcu (rok 2014) prawdziwymi współdecydentami przy rozwiązywaniu lokalnych problemów mieszkańców naszego miasta. Stworzony w drodze kilkunastoletniej ewolucji system jest ewenementem w skali naszego kraju, a jego poszczególne elementy są coraz chętniej kopiowane przez inne samorzady, np. Poznań, Gdynię, Gdańsk czy też Łódź.

Ustrój krakowskich dzielnic oczywiście nie jest idealny, jednak pojawiające się pomysły jego „ulepszenia” są lekarstwem gorszym niż choroba. Zdecydowanie złym pomysłem jest propozycja polityków Prawa i Sprawiedliwości chcących przywrócić w Krakowie cztery dzielnice, a ich kompetencje, uprawnienia, zasady funkcjonowania wpisać do ustawy. Pomijając fakt niekonstytucyjności takiego rozwiązania, swoisty powrót do PRL-u będzie skutkować paraliżem decyzyjnym miasta oraz narazi Kraków na ciągłe gry polityczne wokół jego ustroju, przy czym gry te – rzecz jasna – będą odbywać się przy ul. Nowogrodzkiej w Warszawie. Podobne rozwiązania w latach 90. ubiegłego wieku „testowane” były na samorządzie warszawskim z fatalnym dla niego skutkiem.

Potrzebne większe środki finansowe

Pomysł zmniejszenia liczby dzielnic, tak bardzo atrakcyjny z punktu widzenia medialnego show, ma jeden wielki minus – takie posunięcie skutkowałoby utworzeniem dużych dzielnic, w ramach których największe, najludniejsze osiedla dominowałyby nad pozostałymi obszarami. Ten bardzo niekorzystny proces widzimy już dziś na peryferiach ▶

Co potrzebne jest dzielnicom oprócz zmniejszenia liczby radnych? Na pewno większe środki finansowe. Obecne 50 mln zł przeznaczane z budżetu miasta na zadania dzielnic to zdecydowanie za mało.

► Krakowa, po redukcji dzielnic zostałaby on jeszcze wzmocniony. W dużych dzielnicach część mniejszych wspólnot straciłaby swoich reprezentantów, byłyby bowiem one za małe, by mieć „swojego” radnego – osobę, która upominałaby się o ich sprawy, zaprezentowała ich oczekiwania oraz zgłaszała ich postulaty. Oczywiście radnych dzielnic jest obecnie zbyt dużo (372 osoby), jednak redukcja ich liczby powinna odbywać się w ramach istniejących jednostek. Mniejsze dzielnice to również lepsze wykonywanie małych zadań: lokalnych remontów i inwestycji, których nikt inny niż dzielnice nie przeprowadzi.

Co potrzebne jest dzielnicom oprócz zmniejszenia liczby radnych? Na pewno większe środki finansowe. Obecne 50 mln zł przeznaczane z budżetu miasta na zadania dzielnic to zdecydowanie za mało, kwota ta powinna być co najmniej podwojona w ciągu kilku najbliższych lat. Równie ważnym postulatem jest ujednoczenie oznakowania nieruchomości, nazwy dzielnic muszą w końcu znaleźć się obok nazw ulic na drogowskazach. Potrzebne jest także opracowanie systemu identyfikacji wizualnej inwestycji finansowanych przez dzielnice. Przechodząc obok skweru, placu zabaw, wyremontowanej ulicy czy chodnika, nawet nie podejrzewamy, jak często za realizacją danej inwestycji stała rada dzielnicy. Zmieniajmy dzielnice z głową, tak aby jeszcze lepiej służyły one nam wszystkim – mieszkańcom Krakowa.

Dominik Jaśkowiec, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa

Kalendarium Rady Miasta Krakowa

4 kwietnia

- robocza wizyta w powstającym ośmiohektarowym parku Reduta, ul. Kuczkowskiego

fot. Magdalena Bartlewicz

5 kwietnia

- otwarcie Honorowego Konsulatu Republiki Bułgarii w Krakowie, Willa Decjusza ul. 28 Lipca 1943 17a

8 kwietnia

- wyjazdowe posiedzenie Komisji Praworządności w siedzibie Straży Miejskiej Miasta Krakowa, ul. Dobrego Pasterza 116

9 kwietnia

- V Europejski Kongres Samorządów „Samorząd – razem dla przyszłości”, ICE Kraków

fot. archiwum EKS

- otwarcie Zespołu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego nr 1 w Domu Pomocy Społecznej im. L. i A. Helclów w Krakowie, ul. Helclów 2
- wyjazdowe posiedzenie Komisji Zdrowia i Profilaktyki oraz Uzdrowskiej w Miejskim Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych, ul. Wielicka 267

10 kwietnia

- 13. sesja Rady Miasta Krakowa, Sala Obrad Rady Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4

fot. Magdalena Bartlewicz

12 kwietnia

- uroczystość z okazji 79. rocznicy Zbrodni Katyńskiej, Krzyż Katyński

16 kwietnia

- finał krakowskiej edycji konkursu „8 Wspaniałych”, Sala Obrad RMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4

fot. archiwum prywatne

Erasmus dla seniorów

Moja znajoma wyjeżdża na Erasmusa, czyli na stypendium, które dotychczas kojarzyło się mnie i zapewne bardzo wielu osobom z podróżami młodości studiującej. Tymczasem moja znajoma już do tego pokolenia nie należy. Nieco się więc zdziwiłam jej planami, a następnie zainteresowałam sprawą.

Okazuje się, że w 2012 r. Ogólnopolska Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku, po zapoznaniu się z prezentacją Programu „Erasmus dla wszystkich” w kształcie zaproponowanym przez Komisję Europejską stwierdziła, że w dalszym ciągu osoby starsze są marginalizowane i należałoby nieco pozmieniać w dokumentach unijnych.

W wielu miejscach w Polsce świetnie funkcjonują stypendia dla seniorów. Wystarczy tylko wiedzieć, gdzie zajrzeć. Zawstydzona moją dotychczasową ignorancją, postaram się przedstawić to, czego się dowiedziałam, i zachęcić do korzystania z tej możliwości.

Erasmus+ to program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji, szkoleń i sportu na lata 2014–2020. Jego całkowity budżet wynosi 14,7 mld euro. Erasmus+ opiera się na osiągnięciach europejskich programów edukacyjnych, które funkcjonowały przez 25 lat, i jest wynikiem połączenia następujących europejskich inicjatyw realizowanych przez Komisję Europejską w latach 2007–2013: programu „Uczenie się przez całe życie”, programu „Młodość w działaniu”, Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink oraz programów współpracy z krajami uprzemysłowionymi w dziedzinie szkolnictwa wyższego. W programie uczestniczą 34 kraje (w tym 28 państw należących do Unii i inne – takie jak Republika Macedonii, Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Turcja, Serbia).

Propozycji dla osób starszych jest wiele, m.in. i taka nazwana „Mobilnością edukacyjną”. Wyjazdy zaplanowane w ramach projektu muszą wynikać z potrzeb dotyczących poprawy jakości pracy, poszerzenia oferty i umiędzynarodowienia organizacji wnioskującej (wniosek może złożyć również krajowe konsorcjum) w dziedzinie niezawodowej edukacji dorosłych. Potrzeby te należy zidentyfikować i opisać we wniosku o dofinansowanie w tzw. Europejskim Planie Rozwoju.

Zasadniczym działaniem w projekcie są edukacyjne wyjazdy zagraniczne do krajów programu Erasmus+, trwające od dwóch dni do dwóch miesięcy. Programy oferują, m.in.: udział w kursach, szkoleniach, konferencjach, obserwacje pracy w organizacji zajmującej się niezawodową edukacją dorosłych (tzw. job shadowing), prowadzenie zajęć dla dorosłych słuchaczy. Poza projektem „Mobilność edukacyjna” prowadzone są także i inne, np. „Partnerstwa strategiczne”.

Bardzo ważnym elementem systemu wydaje się utworzona w 2014 r. platforma EPALE (elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie). Adres platformy to www.ec.europa.eu/epale/pl. Celem EPALE jest stworzenie europejskiej społeczności specjalistów w zakresie uczenia się dorosłych. Platforma dostępna jest w języku polskim. Można na niej znaleźć partnerów do zbudowania wspólnych projektów dotyczących uczenia się ludzi dorosłych, a także popatrzeć na kalendarz wydarzeń organizowanych w Europie i dodać własną propozycję. EPALE proponuje bogatą bibliotekę, gdzie natrafimy na materiały edukacyjne dotyczące osób starszych. Spotkałam tam ciekawe i inspirujące pomysły na blogach, które są podpięte na platformie. EPALE istnieje oczywiście także na Facebooku. Namawiam Państwa do zainteresowania się możliwościami, jakie dają programy europejskie dla seniorów. Przecież wiemy, że człowiek uczy się przez całe życie. A inspiracji nigdy nie jest za wiele. Życzę udanych podróży.

Małgorzata Jantos, przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków

W wielu miejscach w Polsce świetnie funkcjonują stypendia dla seniorów. Wystarczy tylko wiedzieć, gdzie zajrzeć. Zawstydzona moją dotychczasową ignorancją, postaram się przedstawić to, czego się dowiedziałam, i zachęcić do korzystania z tej możliwości.

Dla bezpieczeństwa najmłodszych

Nie ma większej wartości dla każdego rodzica niż bezpieczeństwo i komfort dzieci. Każdy stawia przecież dobro i zdrowie dziecka na pierwszym miejscu. Istotną rolę w działaniach na rzecz dobra dzieci ma do odegrania samorząd, który realizuje i nadzoruje proces edukacyjny najmłodszych mieszkańców.

W ramach codziennych obowiązków z zakresu edukacji i oświaty – począwszy od żłobków, przez przedszkola, aż po szkoły – Kraków dba o nauczanie i wychowanie młodych krakowian. Myśląc jednak o współczesnej szkole, nie da się pominąć jednego z najważniejszych jej zadań i zarazem problemów – bezpieczeństwa. Zadaniem miejskich władz i urzędników jest dostosowywanie placówek oświatowych do potrzeb i wymagań, jakie w dzisiejszych czasach stawiane są takim miejscom. Nowoczesna szkoła czy przedszkole to przede wszystkim miejsce, w którym nasze dzieci powinny czuć się bezpiecznie. A dziś zagrożeń nie brakuje.

Kraków od wielu lat konsekwentnie rozwija i poprawia infrastrukturę szkolną. Powstają zupełnie nowe obiekty, remontowane są te już istniejące. W planowaniu inwestycji niezwykle ważną rolę odgrywa właśnie bezpieczeństwo, dlatego już ponad 70 proc. wszystkich placówek oświatowych posiada system zewnętrznego monitoringu wizyjnego.

Zewnętrzne kamery, monitorujące tereny przyszkolne i wokół przedszkoli czy żłobków, są kluczowym elementem systemu bezpieczeństwa. Jak bowiem wynika z raportów Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Najwyższej Izby Kontroli, kamery skutecznie niwelują zagrożenia dla bezpieczeństwa dzieci. Monitoring wizyjny zapobiega niszczeniu mienia szkoły, niebezpiecznym zachowaniom uczniów i co równie ważne – przeciwdziała przebywaniu w budynku osób niepożądanych. Najczęściej występujące zagrożenia bezpieczeństwa uczniów, jak wynika z raportu NIK, to m.in.: bójki, drobne kradzieże, agresja, niszczenie mienia. Wskazano w nim, że instalacja kamer zewnętrznych w znaczący sposób przyczynia się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa uczniów i pracowników, monitoring znacznie ułatwia też pracę policji, w tym wykrywanie przestępstw i określanie sprawców. Wyraźnie zmniejsza się też liczba aktów wandalizmu na zewnątrz placówek oświatowych.

Jak przekonują specjaliści, sama obecność kamer dzięki tzw. zjawisku prewencji psychologicznej powoduje spadek przestępczości i innych negatywnych skutków społecznych. Bieżące działanie kamer daje ponadto możliwość stałej obserwacji terenu objętego nadzorem. To z kolei ma istotne znaczenie dla przeciwdziałania zdarzeniom o charakterze pedofilskim. Odpowiedni system kamer zewnętrznych jest też skutecznym narzędziem w walce z dilerami narkotyków, którzy upatryli sobie szkoły na miejsca swojej działalności. Zapis z kamer, stale archiwizowany, może stanowić materiał dowodowy w postępowaniach organów ścigania.

Prawie 30 proc. krakowskich placówek oświatowych wciąż nie posiada systemu kamer zewnętrznych, dlatego chcemy jak najszybciej zmienić ten stan. Klub Przyjazny Kraków złożył projekt uchwały w sprawie przeznaczenia pieniędzy na budowę systemu monitoringu w tych obiektach. Mając na uwadze bezpieczeństwo wokół szkół i przedszkoli, wsłuchując się w głosy mieszkańców i rekomendacje Ministerstwa Edukacji Narodowej, należy doposażyć w brakujący sprzęt monitorujący wszystkie obiekty szkolne i przedszkolne.

Projekt uchwały, którego jestem autorem, zobowiązuje prezydenta Krakowa do podjęcia działań mających na celu zakup oraz montaż kamer. Na ten cel chcemy przeznaczyć 2 mln zł z budżetu miasta. Środki zostaną przesunięte w ramach bieżących projektów, które realizuje Gmina.

Nasz pomysł znalazł poparcie wśród radnych. Uchwałę w tej sprawie podjęliśmy na sesji Rady Miasta Krakowa 10 kwietnia. Inwestycja w bezpieczeństwo dzieci jest wspólną sprawą nas wszystkich.

Rafał Komarewicz, Wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa

Zewnętrzne kamery, monitorujące tereny przyszkolne i wokół przedszkoli czy żłobków, są kluczowym elementem systemu bezpieczeństwa.

fot. Jan Mamoń

Małgorzata Kot

radna Miasta Krakowa VIII kadencji, wiceprzewodnicząca klubu radnych Prawo i Sprawiedliwość, uzyskała mandat z okręgu wyborczego nr 5, pracuje w komisjach: Infrastruktury; Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska; Ekologii i Ochrony Powietrza oraz Główniej

W czasie kampanii wyborczej pytałam w ankietach ludzi, co chcieliby w naszym mieście zmienić. I jak mantra powtarzały się te same kwestie: więcej zieleni, czyste powietrze, mniej smogu, lepsza komunikacja, parkingi i bezpieczeństwo.

Życ w „mieście szczęśliwym”

Cały czas zadają sobie pytanie, czy Kraków może być miastem szczęśliwym – zastanawia się radna Małgorzata Kot. W rozmowie z Błażem Siekierką deklaruje, że zrobi, co w jej mocy, by odpowiedź na to pytanie była twierdząca.

Architekt krajobrazu i magister historii nieznaną wcześniej z działalności politycznej. Muszę więc zapytać, co pchnęło Panią do zaangażowania się w działalność samorządową?

Małgorzata Kot: Nie działałam politycznie, ale działałam społecznie. Jestem prezesem stowarzyszenia, które występuje przeciwko operatorom sieci komórkowych nielegalnie stawiającym maszty. Mieliliśmy na tym polu duże sukcesy. Działałam też na terenie mojego osiedla, prowadziłam różne akcje w miejscowej szkole. Już w 2010 r. otrzymałam propozycję startowania w wyborach do rady dzielnicy, nawet kandydowałam, ale musiałam się wycofać z powodów osobistych. Mogę więc bez zbytej przesady powiedzieć, że działalność społeczną mam we krwi. Uważam, że mogę zrobić wiele dobrych rzeczy dla Krakowa – miasta, w którym się urodziłam i wychowałam.

Co na przykład?

MK: Moim hasłem wyborczym było „miasto szczęśliwe”. Istnieje książka o takim tytule i zainspirowana nim, często zadają sobie pytanie, czy Kraków może być właśnie takim miastem. W czasie kampanii wyborczej pytałam w ankietach ludzi, co chcieliby w naszym mieście zmienić. I jak mantra powtarzały się te same kwestie: więcej zieleni, czyste powietrze, mniej smogu, lepsza komunikacja, parkingi i bezpieczeństwo. To są też moje hasła. Dla mnie, nie tylko jako architektka krajobrazu, ład przestrzenny jest szalenie ważny. W moje rozważania na temat tego, czy Kraków może być miastem szczęśliwym, wpisuje się także komunikacja miejska. Jeśli dąży się do tego, żeby ograniczyć ruch samochodowy w mieście, to nie można podnosić cen biletów komunikacji miejskiej. W mieście takim jak Kraków, gdzie jednym z głównych problemów jest walka ze smogiem, bilety powinny być bezpłatne. Warto się też zastanowić nad zasadnością wszystkich remontów, które się skumulowały, ponieważ miasto w tym momencie to korki, korki i jeszcze raz korki.

Jaki jest więc Pani pomysł, jako architektka krajobrazu, na dobrze zaplanowane miasto?

MK: Najważniejszą kwestią jest powstanie jak najszybciej miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących całe miasto. To podstawa, bez której ciągle będziemy mieć chaotyczną i dziką zabudowę. Potrzebne są reguły i standardy, którymi będziemy się kierować. Które zapobiegą działaniom deweloperów polegającym na budowaniu nowych osiedli bez infrastruktury. Bez zieleni, bez miejsc, gdzie ludzie mogą wyjść na spacer, bez żłobków, przedszkoli czy szkół. Obecnie bardzo często szkoły w szybko zabudowywanych rejonach są przeładowane, nie mieszczą wszystkich dzieci. Kolejna rzecz to sprawa osiedli peryferyjnych. Składałam interpelacje do prezydenta w sprawie os. Złocień, gdzie nie ma chodników, drogi są fatalne, a ludzie czują się tam jak obywatele drugiej kategorii. To nie dotyczy tylko Złocienia, podobnie dzieje się w Bieżanowie.

Mandat uzyskała Pani z okręgu obejmującego właśnie m.in. Dzielnicę XII Bieżanów – Prokocim, a także Dzielnicę XIII Podgórze. Jakie są największe bolączki tych dzielnic? Co można dla nich zrobić?

MK: W Dzielnicy XIII jednym z największych problemów jest wszechogarniający odór. Tak wielki, że nie pozwala ludziom normalnie funkcjonować. Mieszkańcy mówią mi, że smog przy tym to małe zmartwienie, którego nie czują. To szalenie ważny problem, którym chciałabym się zająć.

A jakie są Pani pasje? Jak lubi Pani spędzać czas poza pracą w Radzie?

MK: Kocham zwierzęta i przyrodę. Mam dwa psy i uwielbiam wtórzyć się z nimi po łąkach i polach. Jeśli mam wolny czas, spędzam go w otoczeniu natury.

29 lipca 1949 r. w Miejskim Starym Teatrze odbyła się premiera krotkowili „Traktor i dziewczyna” / fot. Bogusław Świerżowski

Zapomniany traktor i piękna dziewczyna

Już prawie 70 lat upłynęło od chwili, gdy w „Dzienniku Polskim” ukazało się takie oto ogłoszenie: **„TRAKTOR i DZIEWCZYNA w Miejskim Starym Teatrze. W dniu 29 lipca 1949 r. w Miejskim Starym Teatrze na dużej sali odbędzie się premiera wesołej krotkowili ze śpiewami w 3-ach aktach p.t. »Traktor i dziewczyna« pióra Tadeusza Kwiatkowskiego, Wilhelma Macha i Stefana Otwinowskiego z muzyką Tadeusza Dobrzańskiego. Jest to pełne humoru i wdzięku widowisko, nawiązujące do dawnych tradycji polskiego wodewilu. Opracowanie reżyserskie znanego reżysera Władysława Krzemińskiego i dowcipna oprawa plastyczna Andrzeja Stopki gwarantują wysoki poziom inscenizacyjny. Liczny zespół artystów Teatrów Miejskich zapewni doskonale rozrywkę najszerszym kręgom publiczności”**.

Michał Koziot

Dwa dni po premierze „Dziennik Polski” zamieścił recenzję spektaklu. Nosila ona tytuł „Burza nad Pstrękocinem”, a jej autorem był Juliusz Kydryński. Pstrękocin to miejscowość, w której toczyła się akcja „Traktora”. Recenzja była tak bardzo entuzjastyczna, że autor z lekka żartobliwie tłumaczył się „kumoterstwem”, no bo przecież cała trójka autorów zaliczała się do grona przyjaciół „Dziennika”. Jednak przede wszystkim Juliusz Kydryński stwierdzał, zresztą najzupełniej słusznie, że od czasów Konstantego Krumtowskiego i Stefana Turskiego, czyli od premier „Królowej przedmieścia”, „Krowoderskich zuchów”, „Jaskółki z Wieży Mariackiej”, czyli od roku 1937, „nie mieliśmy właściwie polskiego wodewilu”. A przecież publiczność lubi tego typu sztuki. Najlepszym dowodem była ogromna popularność „Roman-

su z wodewilu”, wystawianego na scenie Starego Teatru od końca 1948 r. Autor recenzji wyrażał więc nadzieję, że „Traktor i dziewczyna” również będzie się cieszyć dużym powodzeniem.

Pozytywna recenzja

Juliusz Kydryński chwalił nie tylko autorów sztuki, nie tylko reżysera, nie tylko twórcę dekoracji, którym był Andrzej Stopka, „twórca gęsi (jak żywych) i konstruktor dwóch (!) traktorów”. Ciepłe słowa znalazł także dla biorących udział w spektaklu autorów. Oczywiście kurtuazja kazała mu na pierwszym miejscu wymienić dwie amantki, które wcieliły się w role uroczych dziewcząt z Pstrękocina. Były to Halina Kwiatkowska i Zofia Wieclawówna. Ich urok zniewolił dwóch traktorzystów, granych przez Kazimierza Meresa oraz Mariana Cebulskiego. O tych dwóch młodych aktorach Juliusz Kydryński napisał, że pierwszy z nich jest „naturalny i swobodny”, drugi zaś prezentuje „zwłaszcza z początku zabawną groteskę”. Oczywiście pojawiali się też na scenie negatywni bohaterowie, czyli sklepikarz grany przez Józefa Dwornickiego oraz organista. W tę postać wcielił się Władysław Neubelt.

Recenzja, którą można ocenić jako entuzjastyczną, kończyła się słowami: „Traktor i dziewczyna schodzi niestety z afisza już po trzech przedstawieniach ze względu na koniec sezonu. Od września jednak sztuka wraca na scenę, a wtedy trzej „traktorzyści”: Kwiatkowski, Mach i Otwinowski doczekają się z pewnością poważnej liczby przedstawień, czego szczerze (naprawdę) im życzyć w imieniu kolegów”.

Pył zapomnienia

Niestety, dziś musimy z żalem przyznać, że to teatralne wydarzenie zasypał definitywnie pył zapomnienia. Pierwszy powojenny krakowski wodewil, o którym Henryk Vogler pisał, że mógłby „spełnić dużą rolę w zasileniu programu naszych teatrów ludowych i świetlicowych”, nie zapisał się w pamięci krakowian. Nie znalazł się więc na liście stawnych wodewili, gdzie figurują „Królowa przedmieścia”, „Śluby dębnickie” czy „Krowoderskie zuchy”. A przecież można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że wodewil „Traktor i dziewczyna” miał być, w zamierzeniach jego twórców, swoistą polemiką z krakawską legendą, która w nowym wcieleniu objawiła się 31 grudnia 1948 r. Tego dnia, w wieczór sylwestrowy, na dużej scenie Miejskiego Starego Teatru odbyła się premiera „Romansu z wodewilu”. „Romans” był udaną przeróbką

„Krowoderskich zuchów” Stefana Turckiego. Dokonał jej Władysław Krzemiński, który reżyserował później „Traktor i dziewczynę”. Trzeba przyznać, że „odnowienie” starej, napisanej i po raz pierwszy wystawionej jeszcze przed I wojną światową sztuki, zrobione było perfekcyjnie. Opisany w „Krowoderskich zuchach” świat krakowskich przedmieść odszedł bezpowrotnie w przeszłość.

Nekrolog Krakowa

Wiadomo nie od dziś, że co ma ożyć w pieśni, musi zginąć w życiu. Można zaryzykować twierdzenie, że Władysławowi Krzemińskiemu udało się stworzyć piękny, wręcz fascynujący nekrolog dawnego Krakowa i dawnych przedmieść. W realnym świecie powstawało pod Krakowem „miasto młodzieży”, czyli Nowa Huta, a na scenie Starego Teatru ożywał beztroski świat dawnego Krakowa. Trudno się więc dziwić, że spektakl cieszył się ogromną popularnością. Grany do końca sezonu i wznowiony po wakacyjnej przerwie doszedł we wrześniu 1949 r. do rekordowej liczby stu czterdziestu przedstawień. Z okazji wznowienia „Dziennik Polski” pisał, że spektakl „wysnuty ze szczęśliwej inwencji Władysława Krzemińskiego, grany żywo i ochotnie przez cały zespół artystyczny, stale bawi i porywa wypełnioną widownię”. Można podejrzewać, że przedstawienie było dla krakowian odtrutką na otaczającą ich, coraz bardziej szarżującą i coraz bardziej groźną sytuację w Polsce. Trwała już „bitwa o handel”, czyli likwidacja polskiego handlu prywatnego, podjęto decyzję o kolektywizacji polskiego rolnictwa i szykowano się do rozprawy z rzekomym prawicowo-nacjonalistycznym odchyleniem.

Opalizująca cytrynówka

Z pewnością znaczny udział w tym sukcesie mieli aktorzy. Przejmując sporządzony z okazji premiery program teatralny, można

Recenzja, którą można ocenić jako entuzjastyczną, kończyła się słowami: „Traktor i dziewczyna schodzi niestety z afisza już po trzech przedstawieniach...

znaleźć wiele ciekawych nazwisk. Oprócz takich tuzów polskiej sceny jak Antoni Fertner czy Roman Zawistowski są tam także wymienieni m.in.: Tadeusz Bartosik, Gustaw Holoubek, Zygmunt Kęstowicz oraz Kazimierz Meres. Nie ma w nim jednak nazwisk dwóch aktorów, którzy przez dziesiątki lata kojarzyli się krakowianom z „Romansem” Władysława Krzemińskiego. Byli to Marian Cebulski oraz Wiktor Sadecki, niepowtarzalni arcyszopkarze, prawdziwe krowoderskie zuchy, bracia Gzysikowie.

Wiktora Sadeckiego od wielu lat przypomina brązowa tablica na frontonie Starego Teatru. Marian Cebulski pożegnał się z Krakowem pod koniec marca tego roku. Z pewnością wielu ludzi usiadło przy klawiaturach komputerów, aby utrwalić pamięć o Mistrzu Marianie. Będą przypominać jego sławne role na scenach krakowskich teatrów. Tak bardzo różne, jak różne jest „Wesele” i „Pociąg do Marsylii”. Ten ostatni spektakl Mistrz wspominał ze szczególnym rozbawieniem, a to z powodu swojej wpadki w jednym z przedstawień. Śmierć aktora odświeżyła pamięć wielu krakowianom. Między innymi prof. Zbigniew Zegan wspominał czasy, kiedy to w Piwnicy pod Baranami Marian Cebulski częstował znajomych własnoręcznie sporządzaną, opalizującą cytrynówką. Warto zebrać te okruszki pamięci i usypać kopiec wspomnień o wielkim aktorze i wielkim krakowianinie.

Kalendarium krakowskie

24 kwietnia 1945

rozpoczęto się wydawanie kart żywnościowych na maj.

25 kwietnia 1893

Rada Gminy Zwierzyniec zezwala Mojżeszowi Sternlichtowi „na wydawanie kawy i herbaty” w jego lokalu pod numerem 10. Argumentem za podjęciem takiej decyzji jest fakt, że „w gminie wyszynku kawy i herbaty dotychczas nie ma”.

26 kwietnia 1946

w „Dzienniku Polskim” ukazuje się ogłoszenie: „Potrzeba chłopców do praktyki restauracyjnej Gospoda pod Wierzyńkiem: Kraków, Rynek gł. 16.”

27 kwietnia 1877

zarządzono „policyjnie zerwać z rogów ulic rozlepioną „odezwę” do młodzieży szkolnej wyznania mojżeszowego p. Maurycego Webera, wzywającą do używania języka polskiego”.

28 kwietnia 1945

z okazji świąt 1 i 3 Maja pracownicy instytucji oraz zakładów państwowych i samorządowych otrzymują deputaty świąteczne: 2 kg mąki, ½ kg cukru, 1 kg margaryny, 1 kg soli, 5 dag drożdży, 2 pudełka zapatek, 25 g tytoniu.

29 kwietnia 1957

w Muzeum Lenina prof. Antoni Podraza wygłasza prelekcję „Moje wrażenia z podróży po Związku Radzieckim”.

30 kwietnia 1908

„Nowa Reforma” donosi o „odkopeniu szczątków mamuta pod Krakowem”. Szczątki „przedpotopowych zwierząt” znaleziono podczas „robót fortyfikacyjnych na górze św. Bronistawy pod kopcem Kościuszki”.

1 maja 1788

otwarto pierwszą szkołę na Podgórzu.

2 maja 1982

od początku maja można dokonać zakupu masta solonego na bony „DM” w zamian za smalec.

3 maja 1877

Marianna Pęcakowa, wyrobnica zamieszkała na Rybakach, zawiadamia policję, że zaopiekowała się zabłąkanym dzieckiem, które opisała jako „chłopczyka, jasno blond włosów, mogącego mieć lat 4, w kaftaniku i majtkach brązowych, bezobuwia, w czapce felpowej i szafirowej chusteczce na szyi”.

fot. archiwum prywatne

W „Świecie dziecka” na os. Zgody 7 otwarto w październiku Punkt Informacji Miejskiej połączony z księgarnią i – od kwietnia – także z kawiarnią. Księgarnio-kawiarnię prowadzi Jacek Dargiewicz, który ponad 10 lat temu stworzył nowohucki klub Kombinator. Jestem przekonany, że Jacek i jego żona Agnieszka stworzą fajne, tętniące życiem miejsce.

NH kwadrat

Nowohucka tęsknota za miejscami fantomowymi

Nowa Huta tęskni za miejscami fantomowymi, czyli takimi, co to były, a już ich nie ma. W „Alternatywnym przewodniku po Nowej Hucie”, wydanym przez Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida, poświęcono im osobną trasę spacerową. Do takich miejsc można wzdychać, można też do woli je idealizować i nie wiąże się to z żadnymi bieżącymi zobowiązaniami.

Na przykład „Empik” – nie ten obecny, ale jego poprzednik: Klub Międzynarodowej Prasy i Książki. W rozmowach z mieszkańcami i dyskusjach internetowych poświęconych temu, czego w dzielnicy brakuje, on pojawia się najczęściej. – Oj, chodziłem tam często. Przy pl. Centralnym był, od strony Centrum D. Gazety można było i książki przejrzeć, kawę wypić, wystawę obejrzeć, języka się poduczyć – wspominają nowohucianie.

I narzekają, że teraz to już tak fajnie w Hucie nie jest. Tymczasem 200 m od dawnego Empiku stoi Nowohuckie Centrum Kultury, które ofertą – także tą nieodpłatną – przebiła go wielokrotnie.

Kilka lat temu do listy miejsc fantomowych dołączyła księgarnia Skarbnica z pl. Centralnego. – To skandal, że tak ważne i zasłużone dla dzielnicy miejsce zniknęło. Że je zniszczono, zaszczuto wysokimi czynszami – to delikatniejsze z argumentów obrońców tego miejsca. Na pytanie, kiedy kupili tam ostatnio książkę, większość odpowiadała wymijająco albo przyznawała, że korzysta z księgarni internetowych.

To niby jak Skarbnica miała się utrzymać? Właścicielkę, choć była miła (pamiętam, jak krążyła pomiędzy stoiskami na Targach Książki w Krakowie i wręczała wydawcom czerwone róże), przerosły zmiany na rynku książki. Wykorzystała więc okazję, żeby wykupić od miasta lokal, odsprzedać go i spłacić długi. A czynsz miała preferencyjny.

Piszę o tym w bardzo konkretnym kontekście. W „Świecie dziecka” (kolejne miejsce fantomowe) na os. Zgody 7 otwarto w październiku Punkt Informacji Miejskiej połączony z księgarnią i – od kwietnia – także z kawiarnią. Księgarnio-kawiarnię prowadzi Jacek Dargiewicz, który ponad 10 lat temu stworzył nowohucki klub Kombinator, działający przy Łażni Nowej.

Jestem przekonany, że Jacek i jego żona Agnieszka stworzą fajne, tętniące życiem miejsce (a takich w najstarszej części Huty wciąż brakuje). I mam nadzieję, że nowohucianie będą tam tłumnie przychodzili – żeby porozmawiać o swoich pasjach, wziąć udział w ciekawym projekcie (np. poświęconym nowohuckim bramom, który wpisano do programu obchodów 70-lecia Nowej Huty), ale też kupić książkę, wypić kawę, zjeść ciastko.

Bo lepiej w wyjątkowym miejscu bywać, niż tęsknić za tym, które wyjątkowe było.

Ryszard Kozik, z urodzenia, zamieszkania i miejsca pracy nowohucianin, były dziennikarz „Gazety Wyborczej”, pracownik Muzeum PRL-u

 Kraków

JACEK MAJCHROWSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA NA

(18. PZU CRACOVIA MARATON)

28.04
2019

ZAPISZ SIĘ:
WWW.PZUCRACOVIAMARATON.PL

#KROLEWSKATRIADABIEGOWA

ORGANIZATOR

SPONSOR TYTULARNY

SPONSORZY

PARTNERZY

PATRONI MEDIALNI

LAVARD

trenuj w lesie

72. KRAKOWSKA LEKCJA ŚPIEWANIA

MAJOWA JUTRZENKA

3 maja
17.00 | Mały Rynek

NIE MOŻESZ WTĘDY?
CHCESZ MIEĆ WCZEŚNIEJ ŚPIEWNIK?
POBIERZ STĄD:

